

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΦΥΣΙΚΟΥ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΥΔΑΤΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΑΣΩΝ
ΚΑΙ ΔΑΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΔΑΣΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΣΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΛΙΒΑΔΙΚΩΝ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ
Ταχ. Δ/ση : Τέρμα Αλκμάνος
Ταχ. Κωδ. : 115 28 Ιλίσια
Πληροφ. : Ι. Χατζοπούλου, Νομικός
                  Δ. Καραφύλλης, Σ. Ανδρίτσου
Τηλέφωνο : 2131512101, 261, 148
FAX. : 2131512138
Email : d.karafyllis@prv.ypeka.gr
          s.andritsou@prv.ypeka.gr

. . : / /17358/470
μ/ : 05/03/2020

ΠΡΟΣ: Αποκεντρωμένες Διοικήσεις
της Χώρας
1. Γραφεία Συντονιστών
2. Γενικές Διευθύνσεις Δασών
και Αγροτικών Υποθέσεων
3. Διευθύνσεις Συντονισμού
και Επιθεώρησης Δασών
(με την παράκληση κοινοποίησης της
παρούσας στις Δ.Υ. αρμοδιότητας
τους)

ΚΟΙΝ.: 1. Γραφείο Υπουργού
Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Κ.
Χατζηδάκη
2. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Φ.Π.
και Υδάτων, Κ. Αραβώση

Θέμα: Διευκρινίσεις επί ερωτημάτων σχετικών με Δασικούς Συνεταιρισμούς Εργασίας

ΣΧΕΤ: 1. Τα σχετικά ερωτήματα των Δασικών Υπηρεσιών
2. Το ΥΠΕΝ/ΔΔΔ/83482/951/19-09-2019 έγγραφό μας προς την Νομικό της Υπηρεσίας μας.
3. Το ΥΠΕΝ/ΔΠΔ/83486/1758/14-02-2020 έγγραφο με τις απόψεις της Νομικού της υπηρεσίας μας.

Κατόπιν ερωτημάτων από τις Δασικές Υπηρεσίες και εν όψει της λήξης της προθεσμίας προσαρμογής των ΔΑ.Σ.Ε. στις διατάξεις του ν. 4423/2016, δίνονται οι παρακάτω διευκρινίσεις:

1. Τομείς Δραστηριοποίησης ΔΑ.Σ.Ε.

α. Σχετικά με την ανάληψη από τους Δασικούς Συνεταιρισμούς, σύμφωνα με το ν. 4423/2016, αποκλειστικά δασικών εργασιών ή τη δυνατότητα δραστηριοποίησης τους και σε άλλους τομείς: Με το άρθρο 1 παρ. 1 του ως άνω νόμου 4423/2016 τίθεται ως σκοπός της Δασικής Συνεταιριστικής Οργάνωσης η «... οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη των μελών της, με ισότιμη συνεργασία και αμοιβαία βοήθεια». Περαιτέρω - σε αντίθεση με τους εκάστοτε ισχύοντες νόμους περί αγροτικών συνεταιρισμών, οι οποίοι αποφεύγουν σκοπίμως να απαριθμήσουν ή απαριθμούν ενδεικτικά τις αναλαμβανόμενες από τους Αγροτικούς Συνεταιρισμούς δραστηριότητες προς επίτευξη των σκοπών τους - ο ειδικός περί ΔΑ.Σ.Ο. νόμος 4423/2016, αποσαφηνίζει καταρχήν ότι οι Δασικοί Συνεταιρισμοί είναι συνεταιρισμοί εργασίας – ειδικού σκοπού, με αντικείμενο την εκτέλεση δασικών εργασιών στα δάση. Εν συνεχεία δε καθορίζει τις δραστηριότητες των ΔΑ.Σ.Ο. προς επίτευξη του σκοπού τους, αποσαφηνίζοντας περαιτέρω προς αντιμετώπιση του κακώς εννοούμενου ενδοσυνεταιριστικού ανταγωνισμού τις αρμοδιότητες των δασικών συνεταιριστικών οργανώσεων, κάθε βαθμού (βλ. Αιτιολογική Έκθεση ν. 4423/2016).

Ειδικότερα, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 1 του ως άνω νόμου, «3. Οι ΔΑ.Σ.Ε. δραστηριοποιούνται στις δασικές εργασίες και στη διακίνηση, εμπορία, επεξεργασία και μεταποίηση δασικών προϊόντων».

β. Περαιτέρω σύμφωνα με το άρθρο 37 του ως άνω νόμου «1. Σκοπός της Ε.ΔΑ.Σ.Ε. είναι ο συντονισμός και η ενίσχυση του έργου των ΔΑ.Σ.Ε. που είναι μέλη της. Η Ε.ΔΑ.Σ.Ε. για την εκπλήρωση του σκοπού της μπορεί να αναπτύσσει τις ακόλουθες δραστηριότητες:

α) Παρέχει στα μέλη της κάθε συνδρομή και φροντίζει για τον εφοδιασμό τους με μέσα και υλικά, που είναι απαραίτητα στις δασικές εργασίες, στον πρωτογενή ή δευτερογενή τομέα.

- β) Φροντίζει, για λογαριασμό των μελών της, για τη διαφήμιση, διακίνηση και εμπορία, μέσω δημοπρασίας, των δασικών προϊόντων τους, εφαρμοζόμενου ως προς τη διενέργεια της δημοπρασίας, αναλόγως του εδαφίου στ' της παραγράφου 3 του άρθρου 25.
- γ) Ιδρύει και διευθύνει μονάδες επεξεργασίας και μεταποίησης των προϊόντων των μελών της, μόνο όταν για τη λειτουργία τους απαιτείται η συνεργασία δύο ή περισσότερων μελών της Ένωσης.
- δ) Φροντίζει για την εκπαίδευση και επιμόρφωση των μελών της με κύκλους σεμιναρίων ή με κάθε άλλο πρόσφορο τρόπο.

γ. Η Ε.ΔΑ.Σ.Ε. δεν μπορεί να αναλαμβάνει για λογαριασμό της ή για λογαριασμό των μελών της δασικές εργασίες. Στις δασικές εργασίες δραστηριοποιούνται αποκλειστικά οι πρωτοβάθμιοι δασικοί συνεταιρισμοί εργασίας» (πρβλ. σχετικά με τα ανωτέρω και άρθρο 1 παρ. 4 του ν. 4423/2016). Επομένως κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω οι ΔΑ.Σ.Ε. δύνανται, προς επίτευξη του σκοπού τους, να δραστηριοποιούνται καταρχήν στις δασικές εργασίες, όπως ορίζονται στο άρθρο 1 παρ. 3 του ν. 4423/2016 και σε οποιαδήποτε δραστηριότητα καλύπτει το φάσμα της εμπορίας, επεξεργασίας και μεταποίησης των δασικών προϊόντων, καθώς και σε κάθε δραστηριότητα για τη βελτίωση της κοινωνικής και πολιτιστικής κατάστασης των μελών τους και του βιοτικού τους επιπέδου, η οποία εξειδικεύεται περαιτέρω στο Καταστατικό τους.

2. Ενέργειες Δασικών Υπηρεσιών

Ενέργειες των Δασικών Αρχών σε περίπτωση που διαπιστώνουν ότι εγκεκριμένα από το Δικαστήριο καταστατικά περιέχουν ρυθμίσεις αντίθετες με το ν. 4423/2016:

Κατά την κρατούσα στη θεωρία και τη νομολογία άποψη η εκδιδόμενη κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας απόφαση του δικαστηρίου που διατάσσει την εγγραφή ή την τροποποίηση του καταστατικού του σωματείου (αντίστοιχα του συνεταιρισμού) στο βιβλίο που τηρείται γι' αυτό το σκοπό δεν παράγει δεδικασμένο υπό την έννοια του άρθρου 321 του ΚΠοΔ, αλλά δημιουργεί δέσμευση έναντι παντός τρίτου για τη νέα κατάσταση που θα έχει δημιουργηθεί μετά την έκδοση της (βλ. Βασ. Τσούμα, Σωματεία, εκδ. ΝοΒ, 2010, σελ. 85 επ. με παραπομπή σε νομολογία, ΠΠΡ Ηρακ 87/1986, Λευτ. Σεραφείμ, Συνδικαλιστικό και Σωματειακό Δίκαιο, εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα Ε.Ε., σελ., 142, ΕφΑθ 12094/1988, καθ' ην «η απόφαση αυτή παράγει δεσμευτικότητα έναντι πάντων αντίστοιχη του δεδικασμένου»). Κατά τον Κρητικό μετά την έγγραφη του σωματείου (αντίστοιχα του συνεταιρισμού) στα βιβλία η αμφισβήτηση της συνδρομής των προϋποθέσεων του νόμου θα ήταν αντίθετη στην ασφάλεια του δικαίου (βλ. σχετικά και Λευτ. Σεραφείμ, όπ.π., σελ. 141, κατά τα επί λέξει σχετικώς αναφερόμενα στον οποίο «*Η διαταγή που δέχεται τις τροποποιήσεις του καταστατικού ... αποτελεί ' δεδικασμένο ' για τη νομιμότητα τους*»).

Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, οι Δασικές αρχές ως εποπτεύουσες αρχές δεν δύνανται να αρνηθούν την εγγραφή στο Μητρώο ή την ανάθεση δασικών εργασιών σε Συνεταιρισμούς με εγκεκριμένα από το Ειρηνοδικείο καταστατικά και αν ακόμη τα τελευταία περιέχουν ρυθμίσεις αντίθετες στο νόμο.

Ωστόσο η έγκριση του Δικαστηρίου δεν καθιστά έγκυρες τυχόν άκυρες, ως αντικείμενες στο νόμο, ρυθμίσεις του καταστατικού. Η θεραπεία των άκυρων διατάξεων του καταστατικού είναι δυνατή με τη νόμιμη τροποποίηση του και την έγκριση της τροποποίησης αυτής από το Δικαστήριο. Αν δεν γίνει τέτοια τροποποίηση, συντρέχει λόγος διάλυσης του συνεταιρισμού με δικαστική απόφαση, την οποία δύναται να ζητήσει και η εποπτεύουσα αρχή κατ' ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων που άρθρου 33 παρ. 1 εδ. β του ν. 4423/2016 (βλ. σχετικά με τα ανωτέρω, Κρητικό, όπ.π., σελ. 77 επ., ΕφΘεσσ 1672/1980, 1448/1997).

Άλλως η ακυρότητα του καταστατικού, που έχει εγκριθεί με τελεσίδικη δικαστική απόφαση, δύναται να προβληθεί με άσκηση τριτανakoπής από τρίτο που έχει έννομο συμφέρον ή αγωγής (με αίτημα την ακύρωση ή την αναγνώριση της ακυρότητας της απόφασης της γ.σ. που τροποποίησε παράτυπα το καταστατικό) (Σεραφείμ, όπ.π., σελ. 142, Βλαστός Στ., Σωματειακή και Συνδικαλιστική Νομοθεσία και Νομολογία, έκδ. Αφοι Π. Σάκκουλα, 1991, σελ. 70, ΕφΘεσ 1448/1997).

Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω σε περίπτωση που οι Διευθύνσεις Δασών των Νομών, διαπιστώσουν - ως Εποπτεύουσες Αρχές των Δασικών Συνεταιρισμών (άρθρο 24 παρ. 3 ν. 4423/2016) - την ύπαρξη εγκεκριμένων από το Ειρηνοδικείο καταστατικών ή τροποποιήσεων αυτών που περιέχουν διατάξεις αντίθετες στο νόμο, θα πρέπει να αιτηθούν εγγράφως από τους εν λόγω Συνεταιρισμούς όπως προβούν στις κατά νόμο ενέργειες για τη θεραπεία των ως άνω διατάξεων με τροποποίηση του

καταστατικού τους (ήτοι σύγκληση Γενικής Συνέλευσης για την τροποποίηση του καταστατικού, έγκριση της τροποποίησης από το Δικαστήριο), επιστώντας τους την προσοχή ότι, άλλως σε περίπτωση αδράνειας τους, συντρέχει λόγος διάλυσης του συνεταιρισμού με δικαστική απόφαση, κατόπιν αιτήσεως της Εποπτεύουσας Αρχής.

Πέραν του ως άνω τρόπου, που είναι και ο προσφορότερος δεδομένου ότι δεν επιδρά στο κύρος των μέχρι τούδε γενόμενων πράξεων του συνεταιρισμού, η θεραπεία των ως άνω ακυροτήτων είναι δυνατή δικαστικά με την άσκηση από την Εποπτεύουσα Αρχή των προσηκόντων ενδίκων βοηθημάτων και μέσων [όπως με την άσκηση απρόθεσμης τριτανακοπής κατά της απόφασης του Ειρηνοδικείου που ενέκρινε το καταστατικό ή αγωγής αναγνώρισης της ακυρότητας της απόφασης της Γ.Σ. κατ' άρθρο 70 ΚΠολΔ, ή κήρυξης της ακυρότητας, κατ' άρθρο 19 του ν. 4423/2016, ανάλογα με το ελάττωμα (απόλυτη ακυρότητα ή ακυρωσία) της απόφασης), η επιλογή των οποίων και ο έλεγχος της συνδρομής των προϋποθέσεων για την άσκηση τους εμπίπτει σε κάθε περίπτωση στην αρμοδιότητα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, στο οποίο και θα πρέπει να σταλούν τα ως άνω καταστατικά.

Επίσης σε περίπτωση που δεν έχουν παρέλθει οι σχετικές προθεσμίες (δύο έτη από τη δημοσίευση ή τριάντα ημέρες από την επίδοση της απόφασης, σε περίπτωση που η τελευταία επεδόθη) είναι δυνατή η αποστολή των οικείων εγκριτικών αποφάσεων των Ειρηνοδικείων και των τροποποιημένων καταστατικών στον αρμόδιο Εισαγγελέα Πρωτοδικών, προς άσκηση υπ' αυτού εφέσεως κατά των εν λόγω αποφάσεων, κατ' εφαρμογή της γενικής διάταξης του άρθρου 761 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

Τέλος επειδή οι νυν ισχύουσες διατάξεις του άρθρου 3 του ν. 4423/2016 δεν παρέχουν στην Εποπτεύουσα Αρχή τη δυνατότητα εναντίωσης της στην πράξη έγκρισης του καταστατικού ή της τροποποίησης του, με την ιδιότητα του κύριου διαδικού (παρεχομένης απλώς της δυνατότητας ασκήσεως υπ' αυτής απλής τριτανακοπής, με βάση τις γενικές διατάξεις του ΚΠολΔ), κρίνεται σκόπιμη η περιέλευση προς κάλυψη του σχετικού κενού, ρητής νομοθετικής πρόβλεψης κατά τροποποίηση της ως άνω διάταξης του άρθρου 3 με την οποία να παρέχεται η δυνατότητα άσκησης κατά της εγκριτικής πράξης του Ειρηνοδικού ανακοπής εκ μέρους του Εισαγγελέα και της Εποπτεύουσας αρχής, υποκειμένης της περαιτέρω της εκδοθησομένης επί της ανακοπής απόφασης στα προβλεπόμενα από τον ΚΠολΔ ένδικα μέσα.

Η Υπηρεσία μας έχει ήδη προωθήσει σχετική πρόταση νομοθετικής ρύθμισης στο γραφείο Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

3. Εκπροσώπηση μη προσαρμοσμένων ΔΑ.Σ.Ε. μετά τις 31-03-2020.

Σχετικά με τον τρόπο εκπροσώπησης μετά τις 31-3-2020 (λήξη της προθεσμίας, όπως παρατάθηκε για την προσαρμογή των ΔΑΣΕ στο ν. 4423/2016), όσων ΔΑΣΕ είτε λύθηκαν αυτοδίκαια, είτε δεν προσάρμοσαν το καταστατικό τους στις διατάξεις του νέου νόμου, προσήκει η ακόλουθη απάντηση:

α. Στην πρώτη περίπτωση ο αυτοδικαίως λυθείς και τεθείς υπό εκκαθάριση συνεταιρισμός εκπροσωπείται νομίμως, δικαστικώς και εξωδίκως (επομένως και στην Επιτροπή Παραλαβής Έργων μη δημόσιας δασοπονίας) από τους εκκαθαριστές αυτού, οι οποίοι φροντίζουν χωρίς καθυστέρηση για τη διεκπεραίωση των εκκρεμών υποθέσεων και τη ρύθμιση των εκκρεμών λογαριασμών του συνεταιρισμού (πρβλ. σχετικά με τα ανωτέρω, άρθρο 35 παρ. 1 σε συνδυασμό με άρθρο 20 παρ. 2 ν. 4423/2016).

β. Στη δεύτερη περίπτωση η μη προσαρμογή του καταστατικού εντός της ως άνω προθεσμίας δεν επιφέρει την αυτοδίκαιη λύση του συνεταιρισμού, επερχομένης της λύσης, σύμφωνα με τη ρητή πρόβλεψη του εδ. γ της παρ. 1 του άρθρου 47 του ν. 4423/2016, με τελεσίδικη δικαστική απόφαση μετά από αίτηση παντός έχοντος έννομο συμφέρον. Επομένως στη περίπτωση αυτή, εάν δεν υπάρχει διοίκηση του νομικού προσώπου λόγω λήξης της θητείας των μελών χωρίς πρόβλεψη στο Καταστατικό για παράταση της θητείας του υφισταμένου Δ.Σ. μέχρι την εκλογή νέου, η διοίκηση και εκπροσώπηση του συνεταιρισμού εξασφαλίζεται με προσφυγή στην εφαρμοστέα και επί δασικών συνεταιρισμών διάταξη του άρθρου 69 Α.Κ. (Α.Π. Ολομ. 5/2004, ΕφΔωδ 154/2018, άρθρο 1 παρ. 6 ν. 4423/2016, Α.Π. Ολομ. 5/2004). Ειδικότερα η ως άνω διάταξη προβλέπει το διορισμό προσωρινής Διοίκησης από το Δικαστήριο του τόπου της έδρας του Συνεταιρισμού μετά από αίτηση όποιου έχει έννομο συμφέρον (π.χ. των εταίρων, πιστωτών), η οποία καθίσταται αρμόδια για την επιμέλεια των

υποθέσεων του Συνεταιρισμού που έχουν επείγοντα χαρακτήρα, την εκπροσώπηση αυτού (μεταξύ άλλων και στην Επιτροπή Παραλαβής Έργων μη δημόσιας δασοπονίας) και για τη σύγκληση Γενικής Συνέλευσης προκειμένης της διενέργειας αρχαιρεσιών για την εκλογή νέου Δ.Σ. (ΜΠΡ ΛΑΜ 42/2019).

4. Εκτέλεση εργασιών από μη προσαρμοσμένους ΔΑ.Σ.Ε.

Η υλοτόμηση του λήμματος μετά τις 31-3-2020 από τα μέλη του υπό εκκαθάριση ΔΑ.Σ.Ε. που δεν έχουν λάβει βεβαίωση ιδιότητας δασεργάτη ή έχουν εν τω μεταξύ εγγραφεί σε άλλο Συνεταιρισμό, είναι δυνατή, προκειμένης της εκπλήρωσης των ανειλημμένων από το Συνεταιρισμό υποχρεώσεων του κατ' εφαρμογή της μεταβατικής διάταξης του άρθρου 47 παρ. 1 εδ. δ του ν. 4423/2016.

5. Αρμοδιότητες Υπηρεσιών

Τα θέματα της εποπτείας και του ελέγχου των δασικών συνεταιρισμών ρυθμίζονται στο Στ' Κεφάλαιο του ν. 4423/2016 (άρθρα 22 - 24). Ειδικότερα στο άρθρο 24 παρ. 3 του ως άνω νόμου, ορίζεται ως εποπτεύουσα αρχή των Δασικών Συνεταιρισμών η Διεύθυνση Δασών του Νομού και καθορίζονται οι αρμοδιότητες αυτής, στις οποίες εμπίπτει και η διενέργεια, πριν την ανάθεση των πάσης φύσεως δασικών εργασιών, ελέγχου νομιμότητας, ήτοι ελέγχου περί της νόμιμης λειτουργίας των ΔΑΣΕ (π.χ. εάν διαθέτουν τον ελάχιστο σύμφωνα με το νόμο αριθμό μελών) ως και της δυναμικότητας τους σε μέλη, μηχανικά μέσα, οχήματα και ζώα και της οικονομικής τους επάρκειας. Διενεργούμενου περαιτέρω του ως άνω ελέγχου επί τη βάσει των εγγράφων και δικαιολογητικών της εκδοθησομένης κατ' εφαρμογή της παρ. 4 του άνω άρθρου Υπουργικής Απόφασης.

Πέραν των ανωτέρω, με αφορμή ειδικότερα ερωτήματα που υπεβλήθησαν σχετικά με το εάν η Εποπτεύουσα Αρχή έχει αρμοδιότητα ελέγχου της τυχόν αντίθεσης στο νόμο ή στο καταστατικό αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης, ή άλλων οργάνων του Συνεταιρισμού (όπως το Διοικητικό Συμβούλιο ή η Εφορευτική Επιτροπή), σας γνωρίζουμε τα εξής: Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 19 του ν. 4423/2016 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης (όπως και οι αποφάσεις των άλλων οργάνων του Συνεταιρισμού) που έχει ληφθεί κατά παράβαση των διατάξεων του νόμου 4423/2016 και του καταστατικού, είναι ακυρώσιμη, δηλαδή ισχύει και παράγει τα έννομα αποτελέσματα της, εκτός και αν κηρυχθεί άκυρη με τελεσίδικη απόφαση του αρμοδίου Δικαστηρίου, κατ' εφαρμογή της παρ. 2 του ως άνω άρθρου 19, μετά από αγωγή μέλους ή τρίτου που έχει έννομο συμφέρον, η οποία ασκείται εντός 30 ημερών από τη λήψη της απόφασης της Γενικής Συνέλευσης και κοινοποιείται στο Συνεταιρισμό και την Εποπτεύουσα Αρχή. Τούτο σημαίνει στην πράξη για παράδειγμα, ότι πλημμελής απόφαση της Γενικής Συνέλευσης περί διενέργειας αρχαιρεσιών για την εκλογή Δ.Σ. δεν συνεπάγεται έλλειψη διοίκησης, εκτός και αν η ως άνω απόφαση ακυρωθεί τελεσίδικα από το αρμόδιο προς τούτο Δικαστήριο, οπότε και ανακύπτει ζήτημα διορισμού προσωρινής διοίκησης.

6. Προθεσμία διενέργειας εκλογών για Διοικητικό και Εποπτικό Συμβούλιο ΔΑ.Σ.Ε.

Η προθεσμία για την διενέργεια εκλογών, για την ανάδειξη των μελών του νέου Διοικητικού και Εποπτικού Συμβουλίου των ΔΑ.Σ.Ε., είναι η 31η Μαρτίου 2020, σύμφωνα με το 173652/1566/11-9-2018 έγγραφό μας (ΑΔΑ ΩΙΩΔ4653Π8-ΨΒ0), με διευκρινίσεις που δόθηκαν από την Νομική της Υπηρεσίας μας, κατά το οποίο:

«...στη μεταβατική διάταξη του άρθρου 47 του ν. 4423/2016 καθορίζονται οι ενέργειες στις οποίες πρέπει να προβούν οι υφιστάμενοι κατά την έναρξη λειτουργίας του ως άνω νόμου συνεταιρισμοί, προκειμένης της προσαρμογής τους στις διατάξεις του νέου νόμου, εντός της ταχθείσας στην παρ. 1 του ως άνω άρθρου νομίμου προθεσμίας....».

«...Στις διενεργούμενες εντός της ως άνω προθεσμίας ενέργειες συγκαταλέγεται και η προσαρμογή του καταστατικού των εν λόγω συνεταιρισμών στις διατάξεις του νέου νόμου (πρβλ. παρ. 1 εδ γ του ν. 4447/2016) και η μετά ταύτα διενέργεια εκλογών για την ανάδειξη των μελών του νέου Διοικητικού και Εποπτικού Συμβουλίου, μερίμνη των μελών του υφιστάμενου κατά την έναρξη ισχύος του νέου νόμου Διοικητικού Συμβουλίου των ΔΑΣΕ, η θητεία των οποίων παρατείνεται εκ του νόμου μέχρι τη διεκπεραίωση των ως άνω ενεργειών με την προκήρυξη εκλογών για την ανάδειξη των μελών του νέου Δ.Σ., εντός της νομίμου προθεσμίας της παρ. 1 του άρθρου 47 του ν. 4423/2016....».

Άλλωστε, σύμφωνα με την Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου «Παράταση προθεσμιών για Δασικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις» (ΦΕΚ 145Α'/30-9-2019), «Άρθρο τρίτο» Παράταση προθεσμιών για

Δασικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις, οι προθεσμίες των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 47 του ν. 4423/2016 (Α' 182) παρατείνονται έως την 31η Μαρτίου 2020.

7. Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας ΔΑ.Σ.Ε.

Σύμφωνα με το άρθρο 24 παρ 1 του ν. 4423/2016, ο Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας (ΕΚΛ) του ΔΑ.Σ.Ε. αποτελεί προϋπόθεση νόμιμης λειτουργίας του και, σύμφωνα με το άρθρο 2 του νόμου, ο ΕΚΛ εγκρίνεται υποχρεωτικά μέσα στον πρώτο χρόνο από την Έγκριση του καταστατικού του ΔΑ.Σ.Ε. Μπορεί δηλαδή ο ΔΑ.Σ.Ε. να λειτουργεί νόμιμα, χωρίς εγκεκριμένο ΕΚΛ, για ένα έτος μετά την έγκριση του καταστατικού του, εκτός εάν συντρέχει λόγος για την έγκριση του ΕΚΛ νωρίτερα, πριν την παρέλευση του έτους.

Επειδή η υποχρέωση του ΔΑ.Σ.Ε. για δημοπράτηση των δασικών προϊόντων μετά από παραχώρηση της εκμετάλλευσης, σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. στ) του ν. 4423/2016, ισχύει μετά την προσαρμογή αυτού, σύμφωνα με το άρθρο 47 του νόμου, συντρέχει, κατά την άποψή μας, στην περίπτωση αυτή λόγος για την έγκριση του ΕΚΛ πριν τη λήξη του έτους, κατά την προηγούμενη παράγραφο.

8. Απαιτούμενος αριθμός ενσήμων για την απόκτηση της Βεβαίωσης Ιδιότητας Δασεργάτη

Σύμφωνα με το άρθρο 2, παρ. 1.1, της ΥΑ 168596/1492/27-08-2018 «Ιδιότητα Δασεργάτη- μέλους ΔΑ.Σ.Ε., Επιτροπή Βεβαίωσης Ιδιότητας Δασεργάτη – μέλους Δ.Α.Σ.Ε.» (ΦΕΚ 3792Β'):

«Η Ιδιότητα Δασεργάτη για τους υφιστάμενους δασεργάτες που είναι ήδη ή επιθυμούν να γίνουν μέλη ΔΑ.Σ.Ε. αποδεικνύεται από ορισμένο αριθμό καταβληθέντων ενσήμων στον ΕΦΚΑ (πρώην ΙΚΑ – ΕΤΑΜ), σχετικών με δασικές εργασίες, ως ακολούθως:

- α. τουλάχιστον 50 ένσημα κατά το προηγούμενο της ημερομηνίας αίτησης έτος ή,
- β. σωρευτικά τουλάχιστον 150 ένσημα κατά την προηγούμενη της ημερομηνίας αίτησης τριετία ή,
- γ. σωρευτικά τουλάχιστον 250 ένσημα κατά την προηγούμενη της ημερομηνίας αίτησης πενταετία.

Σύμφωνα με την 178186/535 /25-02-2019 Τροποποίηση Απόφασης «Ιδιότητα Δασεργάτη- μέλους ΔΑ.Σ.Ε., Επιτροπή Βεβαίωσης Ιδιότητας Δασεργάτη - μέλους Δ.Α.Σ.Ε.. (ΦΕΚ 907Β'):

«.....Ο αριθμός και το είδος των καταβληθέντων ενσήμων προσδιορίζεται κατά περίπτωση ως εξής:

- α. Από τα πενήντα (50) ένσημα του εδαφίου α. της περίπτωσης 1.1. τουλάχιστον τα τριάντα (30) θα αφορούν σε ένσημα της ειδικότητας «24. Δασεργάτες (απασχολούμενοι σε εργασίες υλοτόμησης, μετατόπισης και φόρτωσης δασικών προϊόντων) -Ρητινοσυλλέκτες» του Κεφαλαίου Β' της Φ10221/οικ.26816/929/ 2-12-2011 (ΦΕΚ 2778 Β') απόφασης του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης Βαριές και ανθυγιεινές εργασίες.
- β. Από τα εκατό πενήντα (150) ένσημα του εδαφίου β. της περίπτωσης 1.1. τουλάχιστον τα ενενήντα (90) θα αφορούν σε ένσημα της ειδικότητας «24. Δασεργάτες (απασχολούμενοι σε εργασίες υλοτόμησης, μετατόπισης και φόρτωσης δασικών προϊόντων) - Ρητινοσυλλέκτες» του Κεφαλαίου Β' της Φ10221/οικ.26816/929/2-12-2011 (ΦΕΚ 2778 Β') απόφασης του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης Βαριές και ανθυγιεινές εργασίες.
- γ. Από τα διακόσια πενήντα (250) ένσημα του εδαφίου γ. της περίπτωσης 1.1. τουλάχιστον τα εκατό πενήντα (150) θα αφορούν σε ένσημα της ειδικότητας «24. Δασεργάτες (απασχολούμενοι σε εργασίες υλοτόμησης, μετατόπισης και φόρτωσης δασικών προϊόντων) - Ρητινοσυλλέκτες» του Κεφαλαίου Β' της Φ10221/οικ.26816/929/2-12-2011 (ΦΕΚ 2778 Β') απόφασης του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης Βαριές και ανθυγιεινές εργασίες».

Είναι σαφές από τα παραπάνω ότι για την απόκτηση της Βεβαίωσης Ιδιότητας Δασεργάτη απαιτούνται:

- α. 50 τουλάχιστον ένσημα, κατά το προηγούμενο έτος, όλα σχετικά με δασικές εργασίες, από τα οποία τα 30 θα είναι υποχρεωτικά βαρέα και τα υπόλοιπα 20 μπορούν να είναι είτε βαρέα δασεργατικά ένσημα είτε απλά δασεργατικά ένσημα.
- β. κατ' αντιστοιχία απαιτούνται τουλάχιστον 150/250 ένσημα την προηγούμενη τριετία/πενταετία, όλα σχετικά με δασικές εργασίες από τα οποία τουλάχιστον τα 90/150 θα είναι βαρέα δασεργατικά ένσημα.

9. Επωνυμία ΔΑ.Σ.Ε. κατά την εγγραφή του στο Μητρώο

Μετά την έγκριση, από το αρμόδιο Ειρηνοδικείο, της τροποποίησης του καταστατικού του, ο ΔΑ.Σ.Ε. οφείλει να ενημερώσει σχετικά την αρμόδια Δ.Ο.Υ. προκειμένου να αλλάξει η επωνυμία του και στα αρχεία της. Η διαδικασία αυτή πρέπει να ολοκληρωθεί πριν την υποβολή αίτησης του ΔΑ.Σ.Ε. για εγγραφή του στο ΜΗ.ΔΑ.Σ.Ο. δεδομένου ότι η επωνυμία συμπληρώνεται αυτόματα από την εφαρμογή και δεν έχει ο ίδιος ο ΔΑ.Σ.Ε. δυνατότητα αλλαγής της.

Συνεπώς, εάν διαπιστωθεί από την αρμόδια Διεύθυνση Δασών, ότι κάποιος ΔΑ.Σ.Ε. έχει διαφορετική επωνυμία στην αίτησή του για εγγραφή στο Μητρώο, από αυτή που αναγράφεται στο καταστατικό του (σύμφωνα με το αρχείο που έχει ανεβάσει στην εφαρμογή), η αίτησή του πρέπει να απορριφθεί, να ενημερωθεί σχετικά ο ΔΑ.Σ.Ε. και να υποβάλλει νέα αίτηση εγγραφής στο Μητρώο μετά την διόρθωση της επωνυμίας του (και του ΑΦΜ όπου απαιτείται) στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. Σε περίπτωση έγκρισης αίτησης πριν την τακτοποίηση (κατά τα ανωτέρω) από τον ΔΑ.Σ.Ε. της επωνυμίας του στην Δ.Ο.Υ., η αρμόδια Διεύθυνση Δασών μπορεί να επικοινωνεί με την υπηρεσία μας για την διόρθωση της επωνυμίας στο Μητρώο (μετά την τακτοποίηση του θέματος στην Δ.Ο.Υ.)

10. Συμπλήρωση/επικαιροποίηση των στοιχείων εγγεγραμμένου ΔΑ.Σ.Ε. στο ΜΗ.ΔΑ.Σ.Ο.

Οι ΔΑ.Σ.Ε. οφείλουν να μεριμνούν για την επικαιροποίηση των καταχωρισμένων στοιχείων στο Μητρώο, ώστε αυτά να συμφωνούν με τα δηλωμένα στοιχεία στις αιτήσεις παραχώρησης εκμετάλλευσης. Σύμφωνα με την ΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΔΔ/53724/85/12-6-2019 Υπουργική Απόφαση (Υ.Α.) "Τήρηση του Μητρώου Δασικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και Δασεργατών κατ' εφαρμογή του ν. 4423/2016"(ΦΕΚ 2398Β'), Άρθρο 5, παρ. 5: «Η ενημέρωση / επικαιροποίηση του Μητρώου πραγματοποιείται καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, και πάντως ολοκληρώνεται μέχρι το τέλος Οκτωβρίου».

Ειδικά για το τρέχον διαχειριστικό έτος και δεδομένων των τροποποιήσεων όλων των προθεσμιών σχετικά με την παραχώρηση συστάδων για το 2020, θα ήταν προτιμότερο, για την διευκόλυνση τόσο των Δασικών Υπηρεσιών όσο και των ΔΑ.Σ.Ε., να συμπληρωθούν / επικαιροποιηθούν τα στοιχεία στο Μητρώο των προσαρμοσμένων ΔΑ.Σ.Ε. έως την ημερομηνία υποβολής αίτησης για παραχώρηση συστάδας (έως δηλαδή το αργότερο 10 Απριλίου 2020). Εάν αυτό δεν καταστεί εφικτό, λόγω των προθεσμιών προσαρμογής των ΔΑ.Σ.Ε. και των κατ' εξαίρεση για το 2020 προθεσμιών υποβολής αιτήσεων για παραχώρηση συστάδων, ενημερώνονται κατ' ελάχιστον τα μέλη του ΔΑ.Σ.Ε. ώστε να υπάρχει συμφωνία με τις υποβληθείσες αιτήσεις παραχώρησης και για τα λοιπά ισχύει η υποχρέωση ενημέρωσης του Μητρώου έως το αργότερο τα τέλη Οκτωβρίου 2020.

11. Αιτήσεις για παραχώρηση συστάδας για το τρέχον διαχειριστικό έτος

Σύμφωνα με το άρθρο 13 «Ειδικές Διατάξεις» του Π.Δ. 126/86, όπως προστέθηκε με το άρθρο 17 «Δασικοί Συνεταιρισμοί», του ν. 4635/2019 (ΦΕΚ 167 Α'), έως τις 10 Απριλίου 2020, οι ΔΑ.Σ.Ε. που έχουν προσαρμοστεί, σύμφωνα με το άρθρο 47 του ν. 4423/2016, υποβάλλουν την αίτηση της παρ. 1 του άρθρου 2 του Π.Δ. 126/86 στην αρμόδια Δασική Υπηρεσία.

Σύμφωνα με το άρθρο 47, παρ.1, εδ. δ) του ν. 4423/2016 (ΦΕΚ 182Α'), οι ΔΑ.Σ.Ε μεριμνούν εντός της προθεσμίας προσαρμογής - όπως ισχύει - για την εγγραφή τους, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις, στο Μητρώο Δασικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και Δασεργατών.

Συνεπώς, η εγγραφή του ΔΑ.Σ.Ε. στο Μητρώο αποτελεί ενέργεια προσαρμογής του στις διατάξεις του ν. 4423/2016. Δεδομένου ότι από το τρέχον έτος οι αιτήσεις παραχώρησης της εκμετάλλευσης συστάδας υποβάλλονται μόνο από ΔΑ.Σ.Ε. που έχουν προσαρμοστεί στις διατάξεις του ν. 4423/2016 δεν μπορούν να γίνουν δεκτές αιτήσεις ΔΑ.Σ.Ε. που υποβλήθηκαν πριν την εγγραφή τους στο Μητρώο. (Σχετικό είναι και το ΥΠΕΝ/ΔΔΔ/102842/1467/08/11/2019 «Οδηγίες για το μεταβατικό στάδιο προσαρμογής υφισταμένων ΔΑ.Σ.Ε. έως 31 Μαρτίου 2020», ΑΔΑ: ΨΠΧΣ4653Π8-ΙΟΡ, έγγραφό μας).

Επιπροσθέτως, τυχόν αιτήσεις παραχώρησης που είχαν ήδη υποβληθεί από προσαρμοσμένους ΔΑ.Σ.Ε. και εγγεγραμμένους στο Μητρώο, πριν την έκδοση του ν. 4635/30-10-2019 (ΦΕΚ 167Α') δεν ισχύουν, καθώς με τον εν λόγω νόμο τροποποιήθηκαν οι προθεσμίες του Π.Δ. 126/86 σχετικά με την διαδικασία παραχώρησης συστάδων για το διαχειριστικό έτος 2020.

Τέλος, οι αιτήσεις που υποβλήθηκαν από προσαρμοσμένους και εγγεγραμμένους στο Μητρώο ΔΑ.Σ.Ε. μετά την έκδοση του παραπάνω νόμου και έως την λήξη του σταδίου προσαρμογής των ΔΑ.Σ.Ε., ήτοι έως 31-03-2020, ισχύουν εκτός εάν κάποιος ΔΑ.Σ.Ε. επιθυμεί να υποβάλλει νέα επικαιροποιημένη αίτηση (έως 10 Απριλίου 2020 που είναι η προθεσμία υποβολής αιτήσεων παραχώρησης συστάδων για το 2020, σύμφωνα με το άρθρο 13 του Π.Δ. 126/86, όπως προστέθηκε με το άρθρο 17 του ν. 4635/2019).

12. Ημερομηνία εγγραφής ΔΑ.Σ.Ε. στο Μητρώο

Επισημαίνουμε ότι σύμφωνα με την ΥΠΕΝ/ΔΔΔ/53724/85/12-6-2019 Υπουργική Απόφαση «Τήρηση του Μητρώου Δασικών Συνεταιριστικών Οργανώσεων και Δασεργατών κατ' εφαρμογή του ν. 4423/2016», ΦΕΚ 2398Β', ΑΔΑ: ΨΕΡ84653Π8-ΠΡ1, «ημερομηνία εγγραφής στο Μητρώο θεωρείται η ημερομηνία αίτησης του υπόχρεου και προκειμένου περί Δασεργατών, η ημερομηνία εγγραφής τους στο Μητρώο από την αρμόδια Διεύθυνση Δασών». Συνεπώς, οι αιτήσεις των ΔΑ.Σ.Ε. που θα υποβληθούν έως και την 31η Μαρτίου 2020 θεωρούνται έγκυρες και οι αρμόδιες Διευθύνσεις Δασών οφείλουν να τις εξετάσουν έγκαιρα, έως 10 Απριλίου 2020, ώστε να είναι εφικτή η υποβολή αιτήσεων παραχώρησης από τους προσαρμοσμένους ΔΑ.Σ.Ε. (σύμφωνα με το άρθρο 13 «Ειδικές Διατάξεις» του Π.Δ. 126/86, όπως προστέθηκε με το άρθρο 17 «Δασικοί Συνεταιρισμοί», του ν. 4635/2019 (ΦΕΚ 167 Α').

Υπενθυμίζουμε τέλος τις «Οδηγίες για το μεταβατικό στάδιο προσαρμογής υφισταμένων ΔΑ.Σ.Ε. έως 31 Μαρτίου 2020» που έχουν δοθεί με το ΥΠΕΝ/ΔΔΔ/102842/1467/08-11-2019 έγγραφό μας (ΑΔΑ: ΨΠΧΣ4653Π8-ΙΟΡ).

Μετά το πέρας της 31ης Μαρτίου 2020 είναι εφικτή, σε οποιοδήποτε χρόνο, η σύσταση νέων ΔΑ.Σ.Ε., με τις προϋποθέσεις του ν. 4423/2016 και των σχετικών Υπουργικών Αποφάσεων. Το ίδιο και η εγγραφή Δασεργατών στο Μητρώο.

**Ο Προϊστάμενος της Γενικής Διεύθυνσης
Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος**

Δρ. Δημήτριος Βακάλης